

Taekwondo Branşı İle İlgili Lisansüstü Tezlere Yönelik Bir İçerik Analizi**

**Kader YEL¹, Kübra KURCAN², Zekai ÇAKIR³,
Osman Satı COŞKUNTÜRK⁴**

¹Bayburt Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Bayburt, Türkiye
<https://orcid.org/0000-0001-9151-766X>

²Bayburt Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Bayburt, Türkiye
<https://orcid.org/0000-0002-2656-4993>

³Bayburt Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Bayburt, Türkiye
<https://orcid.org/0000-0002-7719-1031>

⁴Ankara, Türkiye

<https://orcid.org/0000-0001-8668-2628>

Email: yelkader@yandex.com , krcn4609@gmail.com , zekaicakir@bayburt.edu.tr ,
coskunturk@ankara.edu.tr

Türü: Araştırma Makalesi (Alındı: 10.05.2023 - Kabul: 04.12.2023)

Öz

Bu çalışmanın amacı Taekwondo branşı ile ilgili alanında hazırlanan Lisansüstü tez çalışmalarının çeşitli değişkenler açısından incelemek ve araştırmacılara tezlerin genel profilini belirlemeyi amaçlamıştır. Üniversitelerin ve lisansüstü eğitim programlarının sayısındaki artış, lisansüstü tezlerin sayısında gözle görülür bir artışa sebep olmuştur. İçerik çözümlemesinin ilk adımını oluşturan araştırma soruları, amaçsız uygulamaların önüne geçebilmek için önem taşır. Taekwondo ilgili en eski tarihli Türkiye’de yazılmış ulusal tez veritabında kayıtlı olan ilk ve en eski sayılabilecek yüksek lisans tezinin 1989 yılına ait olduğu, en fazla tezin ise Yüksek Lisans (n=24), Doktora (n=5), olmak üzere toplam 29 tanesinin 2022 yılında kaleme alındığı ve bununla birlikte, bu süre zarfında sadece 23 doktora tezi hazırlanmıştır. Yüksek Lisans Tezlerinin İngilizce 4 adet olmak üzere kalan tüm çalışmalar ise Türkçe yazıldığı tespit edilmiştir. Taekwondo ilgili en eski tarihli Türkiye’de yazılmış ulusal tez veritabında kayıtlı olan ilk ve en eski sayılabilecek yüksek lisans tezinin 1989 yılına aittir. 2002 yılından itibaren taekwondo alanında gerçekleştirilen tezlerin sayısında belirgin bir artış görülmüştür ve en fazla lisansüstü tezin ise Yüksek Lisans (n=24), Doktora (n=5), olmak üzere toplam 29 tanesi 2022 yılında kaleme alınmıştır. Bu alandaki tezlerin toplam sayısı, Selçuk Üniversitesi’nde 25 Yüksek Lisans ve 4 Doktora olmak üzere toplam 29, Gazi Üniversitesi’nde ise 7 Yüksek Lisans ve 7 Doktora olmak üzere toplam 14 çalışma olarak belirlenmiştir. Bu durum, taekwondo ile ilgili akademik çalışmaların önemli bir ivme kazandığını göstermektedir. Doktora tez çalışmalarında yer alan özetlerin sözcük ortalaması 308,83, başlıkta yer alan, sözcük sayılarının ortalaması 12,696, kullanılan anahtar kelime, en az 3, en çok 8 olduğu, tespit edilmiştir. Doktora tez çalışmalarının deneysel yöntemlerin daha çok tercih edildiği saptanmıştır. Lisansüstü eğitimin nitelikli devamını sağlamak için, bilimsel bilginin okuyucuya hızlı ve kolay bir şekilde ulaşmasını temin etmek önemlidir. Bu hedef doğrultusunda, bilimsel çalışmaların özetleri, anahtar kelimeleri dil, içerik ve kapsam açısından eksiksiz bir şekilde yazılması gerektiği söylenebilir. Taekwondo alanında konu ve yöntem açısından orijinal nitelikte yeni çalışmalara olan ihtiyaç önemli bir durumdur. Bu bağlamda, doktora düzeyindeki tez sayısının artırılması önerilebilir. Aynı

zamanda, ilgili alanda çeşitli araştırmaların planlanması büyük önem taşımaktadır. Taekwondo branşlarına odaklanan güncel konuların araştırma sıklığının artırılması teşvik edilmelidir. Tezlerin araştırma metodolojisi bölümüne daha fazla özen gösterilmesi ve akademik danışmanların süreci yakından takip etmeleri, çalışmaların bilimsel açıdan daha sağlam temellere dayanmasına katkı sağlayabilir. Bu yönde yapılan özgün ve derinlemesine araştırmalar, taekwondo alanındaki bilgi birikimini zenginleştirerek uygulama düzeyindeki katkıyı artırabilir.

Anahtar Sözcükler: Taekwondo, içerik analizi, spor, mücadele sporları

Content Analysis of Postgraduate Theses on the Field of Taekwondo

Abstract

This study aims to examine postgraduate thesis studies related to the Taekwondo discipline in terms of various variables and to determine the general profile of these theses for researchers. The number of universities and postgraduate education programs has led to a noticeable increase in the number of doctoral theses. The research questions constitute the first step of content analysis and are essential to prevent aimless applications. It was found that the oldest and first postgraduate thesis registered in the national thesis database written in Turkey dates back to 1989. From 2002 onwards, there has been a significant increase in the number of theses conducted in the field of Taekwondo. The majority of these theses are Master's theses (n=24), and Doctoral theses total 29, with 5 of them completed in 2022. The distribution of these theses includes 25 Master's theses and 4 Doctoral theses from Selçuk University, and 7 Master's theses and 7 Doctoral theses from Gazi University. This indicates a noteworthy momentum in academic research related to Taekwondo. For Doctoral thesis studies, the average word count in abstracts was 308.83, and the average word count in titles was 12.696. The use of keywords ranged from a minimum of 3 to a maximum of 8. It was observed that experimental methods were predominantly favoured in Doctoral thesis studies. Ensuring the continued quality of postgraduate education is crucial for facilitating rapid and easy access to scientific knowledge to readers. In this regard, abstracts and keywords of scientific studies should be written comprehensively in terms of language, content, and scope. There is a significant need for original research in terms of both topic and methodology in the field of Taekwondo. In this context, increasing the number of Doctoral theses is recommended. Additionally, planning various research studies in the relevant area is essential. Encouraging the frequency of research on current topics related to Taekwondo disciplines is essential. Paying more attention to the research methodology section of theses and closely monitoring the process by academic advisors can contribute to the scientific foundation of studies. Original and in-depth research in this direction can enrich the knowledge base in the field of Taekwondo, thereby increasing its practical contribution.

Key words: Taekwondo, content analysis, sports, combat Sports.

Giriş

Uluslararası adı ile Taekwondo, çıplak el ve ayakla yapılan, ilk olarak Kore'de ortaya çıkan bir uzakdoğu savunma sanatı ve sporudur. Tekvando kelimesi, Korece Tae, Kwon ve Do kelimelerinin birleşiminden (Taekwondo) oluşmuştur (Armstrong,2013). Birbirinden ayrı iki sistem olan "Ayak Sistemi" ile "Yumruk Metodu" zamanla bir araya getirilmesiyle Taekwondo ortaya çıkmıştır. Günümüzde Taekwondo büyük oranda ayak hareketlerinden oluşmaktadır. Bireylerin spor yapma amaçları farklılık göstermektedir. Bireyler amaçlarına uygun hedeflere ulaşmak için farklı spor branşlarına yönelmektedirler (Alibaz vd., 2006). Taekwondo mücadele sporları içerisinde gösterilen ve kamuoyunda oldukça rağbet gören olimpiik bir spor dalıdır. Taekwondo günümüzde yaygın olarak yapılan bir spor dalıdır. Taekwondonun millattan öncesine dayanan bir tarihi olmakla birlikte bugün çağdaş bir nitelik kazanmış bir spor dalıdır (Heller vd., 1998; Abdossaleh vd.,2008; Lina vd., 2006; Arabacı vd., 2010).

Spor, toplumu oluşturan bireylerin bedensel, ruhsal ve sosyal gelişmelerini; ekonomik, pratik ve sürekli bir şekilde sürdürmelerini sağlar. Bireyler boş zamanlarını değerlendirmek, güçlenmek, kendilerini savunmak, sağlıklarını korumak ve geliştirmek gibi nedenlerle sportif faaliyetlere yönelmektedir. Yönelilen spor branşlarından biri de Uzakdoğu kökenli mücadele sporları içerisinde yer alan taekwondodur. Taekwondo 20. Yüzyıla gelene kadar geçirmiş olduğu evrimler sonucunda bu günkü şekline dönüşmüş, 1905 yılında da bir yarışma sporu olarak kabul edilmiştir. 1966 yılında Uluslararası Taekwondo Federasyonu kurulmuştur. 208 ülke bu Federasyona üye olup, bugün Taekwondo milyonlarca insanın yaptığı bir spor dalı haline gelmiştir (Gündoğdu vd., 2012; TTF, 2023; WTF, 2023). Taekwondo 1994 yılında olimpiik spor dalları arasına judo, boks ve güreş gibi mücadele sporlarından sonra 4. olarak girmiştir. Taekwondonun geleceği açısından bu tarihi bir olaydır (Kim, 1995). Taekwondo dünyada 150 ülkede ve yaklaşık 40 milyon kişi tarafından yapılmaktadır. Uzakdoğu'ya has bir spor dalı olan taekwondo bugün tüm dünya ülkelerince kabul edilmektedir (Türkmen, 2004). Taekwondo sporunun böyle gelişmesinin nedenlerinden birisi alt ve üst ekstremiteleri kullanarak çeşitli hareketlerle bireyleri fiziksel uygunluğa kavuşturması olduğu söylenebilir (Gil, 1978:104). Ülkemizde de bu spor dalı lisanslı sporcu, antrenör, hakem ve mevcut kulüp sayısına bakıldığında halkın sevdiği bir spor dalı haline geldiğini görmek mümkündür. Diğer bir ifadeyle Türkiye'de en fazla özel spor kulübü olan bir spor dalı görünümündedir (Tel vd., 2001). Pehlivan tarafından yapılan bir araştırmada ülkemizde Uzakdoğu sporlarına yoğun bir ilginin olduğunu belirtmiştir (Pehlivan, 1992).

Taekwondo'nun bu kadar geniş kitleler tarafından benimsenmiş olması ile birçok araştırmacının önemle üzerinde durduğu bir spor branşı olmuştur. Bu kapsamda bu çalışma, Taekwondo ile ilgili hazırlanan Lisansüstü tez çalışmalarında yapılan tezlerin analiz ederek bu alandaki lisansüstü tezlerin genel durumunu göstermesi açısından önem arz etmektedir.

İçerik analizi tekniğinin tercih edildiği bu çalışma kapsamında Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Ulusal Tez Merkezi veri tabanına kayıtlı ulusal lisansüstü tezlere erişim sağlanmıştır. Bu doğrultuda çalışmanın amacı "Taekwondo" Branşı ile ilgili yayımlanmış olan lisansüstü tezlerin içerik analizini çeşitli ölçütler dâhilinde yaparak konu ile ilgili gerçekleştirilen çalışmaların genel özelliklerini ve araştırma eğilimlerini ortaya koymaktır.

Bu amaç doğrultusunda şu sorulara cevap aranmıştır;

- *Taekwondo branşı ile ilgili hazırlanan lisansüstü doktora ve yüksek lisans çalışmalarının*

yıllara göre dağılımı ne düzeydedir?

- *Taekwondo branşı ile ilgili hazırlanan lisansüstü doktora ve yüksek lisans tez çalışmalarının yayın diline göre dağılımı ne düzeydedir?*
- *Taekwondo branşı ile ilgili hazırlanan lisansüstü doktora ve yüksek lisans tez çalışmalarının üniversitelere göre dağılımı ne düzeydedir?*
- *Taekwondo branşı ile ilgili hazırlanan lisansüstü doktora ve yüksek lisans tez çalışmalarının akademik danışman unvan türlerine göre dağılımı ne düzeydedir?*
- *Taekwondo branşı ile ilgili hazırlanan lisansüstü doktora ve yüksek lisans tez çalışmalarının araştırmacı cinsiyet değişkenine göre dağılımı ne düzeydedir?*
- *Taekwondo branşı ile ilgili hazırlanan lisansüstü doktora ve yüksek lisans tez çalışmalarının Akademik Danışman cinsiyet değişkenine göre dağılımı ne düzeydedir?*
- *Taekwondo branşı ile ilgili hazırlanan lisansüstü doktora ve yüksek lisans tez çalışmalarının üniversitelere göre dağılımı nasıldır?*
- *Taekwondo branşı ile ilgili hazırlanan doktora tez çalışmalarında kullanılan veri analizi teknikleri nelerdir?*
- *Taekwondo branşı ile ilgili hazırlanan doktora tez çalışmalarının yöntemleri neledir?*
- *Taekwondo branşı ile ilgili hazırlanan doktora tez çalışmalarında kullanılan anahtar kelimeler nelerdir?*
- *Taekwondo branşı ile ilgili hazırlanan doktora tezlerinde 'başlık sözcük sayısı' dağılımı ne düzeydedir?*
- *Taekwondo branşı ile ilgili hazırlanan doktora tezlerinde 'özet sözcük sayısı' dağılımı ne düzeydedir?*
- *Taekwondo branşı ile ilgili hazırlanan doktora tezlerinde 'anahtar kelime sayısı' dağılımı ne düzeydedir?*
- *Taekwondo branşı ile ilgili hazırlanan doktora tezlerinde 'ana bilim dallarına göre' dağılımı nasıldır?*

Materyal ve Metod

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiştir. Nitel araştırmalarda veriler gözlem, görüşme ve dokümanlar aracılığıyla toplanır (Berg ve Lune, 2015). İçerik çözümlemesinin ilk adımını oluşturan araştırma soruları, amaçsız uygulamaların önüne geçebilmek için önem taşır. Bundan dolayı, analizin yapılma amacı açık bir şekilde belirtilmelidir. Bunun için de temel düzeyde literatür taramasının yapılması gerekir (Balcı ve Bekiroğlu, 2012, 277). Literatür taraması sayesinde daha önce yapılan araştırmalar incelenerek, araştırma probleminin belirlenmesi kolaylaşır. Verilerin analizlerinde ise betimsel veya içerik analizi teknikleri dışında söylem analizi ve döküman analizi teknikleri de tercih edilir (Yıldırım ve Simşek, 2016). Bu çalışmada ise içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizleri, araştırma bilgilerinin yayılmasında ve daha fazla araştırma, politika, uygulama ve kamu algısının şekillenmesinde çok önemli bir rol oynayan araştırma sentezleridir (Suri ve Clarke, 2009).

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma kapsamında Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi veri tabanı arama motoruna “Taekwondo” anahtar kelimeleri sorgulatılarak yayımlanmış ulusal lisansüstü teze erişim sağlanacaktır. Tezlerin künyeleri incelenerek, tez türü, yayım yılı, yayımlandığı üniversite, kullanılan araştırma yöntemi, deseni, taekwondo ile ilişkilendirilen kavramlar şeklinde belirlenen ölçütler dâhilinde incelenecek ve belirlenen ölçütler dahilinde kategorik olarak sınıflandırılmıştır. Verilerin analizi için SPSS 26 paket programı kullanılmıştır. İçerik analizi sonrasında kategorik değişkenler, betimleyici (frekans ve yuzdeler) istatistikler kullanılarak tablolar aracılığıyla sunulmuştur.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmaya sadece yüksek lisans ve doktora tezleri dâhil edilmiştir. 1989-2023 arası yapılan tez çalışmalarına odaklanılarak değişkenler «Taekwondo», «Taekwon-do» kelimesi olacak şekilde tarama yapılmıştır

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde istatistiksel analizler neticesinde elde edilen verilere ilişkin bulgu ve yorumlara yer verilmiştir. Katılımcıların tanımlayıcı istatistikleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. 1989-2023 yılları arasında Taekwondo branşında yapılmış lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı

Yıllar	Yüksek Lisans		Doktora		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
1989	1	0,78			1	0,66
1992	1	0,78			1	0,66
1996	1	0,78			1	0,66
1997	1	0,78			1	0,66
1998	1	0,78			1	0,66
1999	1	0,78			1	0,66
2002	1	0,78	2	8,7	3	1,99
2003	2	1,56		0	2	1,32
2004	1	0,78		0	1	0,66
2005	2	1,56		0	2	1,32
2007	2	1,56	1	4,35	3	1,99
2008	2	1,56		0	2	1,32
2009	5	3,91	2	8,7	7	4,64
2010	1	0,78	1	4,35	2	1,32
2011	3	2,34		0	3	1,99
2012	2	1,56	1	4,35	3	1,99
2014	4	3,13		0	4	2,65
2015	1	0,78		0	1	0,66
2016	4	3,13	2	8,7	6	3,97
2017	8	6,25		0	8	5,3
2018	11	8,59		0	11	7,28
2019	12	9,38	2	8,7	14	9,27
2020	10	7,81	2	8,7	12	7,95
2021	20	15,63	3	13,04	23	15,23
2022	24	18,75	5	21,74	29	19,21
2023	7	5,47	2	8,7	9	5,96

Toplam	128	100	23	100	151	100
--------	-----	-----	----	-----	-----	-----

Tablo 1’de Taekwon-do branşında yapılan yüksek lisans ve doktora çalışmalarına ilişkin bilgilerin taranması sonucunda edinilen yıllara göre tez sayıları dağılımı verilmiştir. Tablo 1’deki veriler incelendiğinde en fazla Yüksek Lisans Tez çalışmasının 24’ü 2020 yılında (%18,75), En fazla Doktora Tez çalışmasının 2022 (%21,74), 5 olmak üzere toplam 151 tez yapılmıştır. Yapılan çalışmaların 2017 yılından itibaren yüksek lisans çalışmalarının artışı gözlenmektedir.

Tablo 2. 1989-2023 yılları arasında yapılan lisansüstü tez çalışmalarının türlere göre dağılımı

Yayın Türü		
	f	%
Doktora	23	15,2
Yüksek Lisans	128	84,8
Toplam	151	100

Tablo 2’de Taekwondo branşında yapılan yüksek lisans ve doktora çalışmalarına ilişkin bilgilerin taranması sonucunda edinilen verilere yer verilmiştir. Tablodaki verilere göre 1989-2023 yıllarında yapılmış tezlerin 25’i (%15,23) Doktora ve 128’i (%84,77) Yüksek Lisans olmak üzere toplam 151 adet tezden oluşmaktadır.

Tablo 3. 1989-2023 yılları arasında yapılan lisansüstü tez çalışmalarının yayın diline göre dağılımı

Yayın Dili	Yüksek Lisans		Doktora		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Türkçe	124	96,9	23	100	147	97,4
İngilizce	4	3,13			4	2,65
Toplam	128	100	23	100	151	100

Tablo 3’te **1989-2023** yıllarında yapılmış tezlerin Yüksek Lisans Tezlerinin; 4’ü (%3,125) İngilizce, 124’ü (%96,88) Türkçe ve Doktora Tez çalışmalarının tamamı Türkçe’dir.

Tablo 4. 2002-2023 yılları arasında yapılan lisansüstü tez çalışmalarının üniversitelere göre dağılımı

Üniversiteler	Doktora	
	f	%
Dumlupınar Üniversitesi	1	4,35
Ege Üniversitesi	1	4,35
Erciyes Üniversitesi	2	8,7
Fırat Üniversitesi	1	4,35
Gazi Üniversitesi	7	30,43
Hitit Üniversitesi	1	4,35
İnönü Üniversitesi	1	4,35
Manisa Celâl Bayar Üniversitesi	3	13,04
Marmara Üniversitesi *	1	4,35

Selçuk Üniversitesi *	4	17,39
Trabzon Üniversitesi	1	4,35
Toplam	23	100

Tablo 4’te, Taekwondo alanında yapılan ilk doktora yayınının 2002 yılında Marmara Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesi’nde 1’er adet, Doktora 4 (%17,39) olmak üzere en çok yayının Selçuk Üniversitesi’nde yapıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 5.1989-2023 yılları arasında yapılan lisansüstü tez çalışmalarının üniversitelere göre dağılımı

Üniversiteler	Yüksek Lisans	
	F	%
Aksaray Üniversitesi	3	2,34
Ankara Üniversitesi	3	2,34
Dokuz Eylül Üniversitesi	3	2,34
Erciyes Üniversitesi	3	2,34
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	3	2,34
Süleyman Demirel Üniversitesi	3	2,34
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	4	3,13
Ege Üniversitesi	4	3,13
Fırat Üniversitesi	4	3,13
İnönü Üniversitesi	5	3,91
İstanbul Gelişim Üniversitesi	5	3,91
Marmara Üniversitesi	6	4,69
Gazi Üniversitesi	7	5,47
Selçuk Üniversitesi	25	19,53
Toplam	128	100

* Tabloya 1 ve 2 yayın yapan üniversitelere yer verilmemiştir.

Tablo 5’te 128 Yüksek Lisans çalışmasının en fazla yayın yapan üniversitenin 25 (%19,53) adetle Selçuk Üniversitesi’nde yapıldığı görülmektedir.

Tablo 6: 1989-2023 yılları arasında yapılan lisansüstü tez çalışmalarının danışman ünvan türlerine göre dağılımı

Danışman Ünvan	Yüksek Lisans		Doktora		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Prof. Dr.	34	26,6	16	69,6	50	33,1
Doç. Dr.	50	39,1	3	13	53	35,1
Yrd. Doç. Dr.	24	18,8	4	17,4	28	18,5
Dr. Öğr. Üyesi	20	15,6	0	0	20	13,3
Toplam	128	100	23	100	151	100

Tablo 6’da 1989-2023 yıllarında yapılmış Yüksek Lisans Tezlerinin danışman ünvan türlerine göre dağılımı Prof. Dr. (n=34, %26,56), Doç. Dr. (n=50, %39,06), Yrd. Doç. Dr. (n=24, %18,75), Dr. Öğr. Üyesi (n=20, %15,63), Doktora Tezlerinin danışman ünvan türlerine göre dağılımı Prof. Dr. (n=16, %69,57), Doç. Dr. (n=3, %13,04), Yrd. Doç. Dr. (n=4, %17,39)’dir. Bu veriler çerçevesinde Yüksek Lisansda en çok Doçent, Doktora çalışmalarında en çok Profesör ünvanlarının taekwondo çalışmalarında danışman oldukları görülmektedir.

Tablo 7. 1989-2023 yılları arasında yapılan lisansüstü tez çalışmalarının araştırmacı cinsiyet değişkenine göre dağılımı

Cinsiyet	Yüksek Lisans		Doktora		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Erkek	81	63,3	18	78,3	99	65,6
Kadın	47	36,7	5	21,7	52	34,4
Toplam	128	100	23	100	151	100

Tablo 7’de 1989-2023 yıllarında yapılmış Yüksek Lisans Tezlerinin araştırmacı cinsiyet değişkenine göre dağılımı Kadın (n=47, %36,72), Erkek (n=81, %63,28), Doktora Tezlerinin araştırmacı cinsiyet değişkenine göre dağılımı Erkek (n=18, %78,26), Kadın (n=5, %21,74), olmak üzere Lisansüstü yayınların toplamında Kadın (n=52, %34,44), Erkek (n=99, %65,56)’dir. Veriler neticesinde kadın araştırmacıların sayısı erkeklerden az olduğu görülmektedir.

Tablo 8.1989-2023 yılları arasında yapılan lisansüstü tez çalışmalarının Akademik Danışman cinsiyet değişkenine göre dağılımı

Cinsiyet	Yüksek Lisans		Doktora		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Erkek	100	78,1	23	100	123	81,5
Kadın	28	21,9			28	18,5
Toplam	128	100	23	100	151	100

Tablo 8’te 1981-2023 yıllarında yapılmış Yüksek Lisans Tezlerinin danışman cinsiyet değişkenine göre Kadın (n=28, %21,88), Erkek (n=100, %78,13), Doktora Tezlerinin akademik danışman cinsiyet değişkenine göre Erkek (n=23, %100), Lisansüstü yayınların toplamında, Kadın (n=28, %18,54), Erkek (n=123, %81,46)’dir.

Tablo9. Taekwondo üzerine yapılmış doktora çalışmalarına ilişkin bilgiler

Yazar	Veri Toplama	Örneklem	Testler	Başlık Sözcük Sayısı	Özet Kelime Sayısı	Anahtar Kelimeler	Anahtar Kelime Sayısı	ABD.
Türkoğlu (2023)	Ölçek	383 (Erkek) 254 (Kadın) Toplam 637 Sporcu	İndependent Samples T-Test; One-Way ANOVA	8	145	Taekwondo, Spor, Vücut Farkındalığı, Sağlıklı Beslenme Takıntısı	4	Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı
Sağırkaya (2023)	DeneySEL	12-14 Yaş Aralığındaki Kız Ve Erkek Müsabık Taekwondocu	Fisher’s Exact Test Ve Fisher-Freeman-Halton	16	316	Taekwondo, Kilo-Boy Kategorileri, BMI,Performans,Kilo Verme	5	Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı
Koç (2022)	DeneySEL	1 Yıllık Lisanslı Taekwondo Sporcusu 56 Erkek	Bonferroni; One-Way ANOVA; Paired Samples T Testi	17	301	Anaerobik Güç; Laktat Eliminasyonu; Laktat Konsantrasyonu; Solunum-Kas Egzersizleri; Taekwondo	5	Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı
Baykan (2022)	Niceliksel (quantitative) ve retrospektif (Geriye dönük araştırma)	Dünya Taekwondo Şampiyonası Yarı Final Ve Final Müsabakaları	Mann Whitney U; Kruskal Wallis H Testi; Bonferroni Testi; Posiscope Analiz Programı	7	411	Taekwondo, Teknik, Taktik, Analiz	4	Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı
Bayraktar (2022)	DeneySEL	12 Elit Ve 12 Elit Olmayan Tekvandocu	İndependent Samples T-Test; One-Way ANOVA; Mann Whitney U; Wilcoxon	10	746	Algı; Karar Verme; Olanaklılık	3	Ant.ABD
Sarıkaya (2022)	DeneySEL	12-14 Yaş Aralığındaki Aktif Toplam 30	İndependent Samples T-Test	11	224	Taekwondo, Bosu, Biyomotor Özellikler	3	BES.ABD.

		Taekwondocu Kadın Sporcu						
Canbolat Güder (2022)	Deneysel	Yaş Ortalamaları 18,82 Olan 27 Taekwondocu	Quade's ANCOVA; Wilcoxon İşaretli-Sıralar Testi; Mannwhitney U Testi	16	319	Taekwondo, Kor Egzersiz, Statik Denge, Anaerobik Güç, Sürat, Çeviklik	6	BES.ABD.
Kurtoğlu (2021)	Deneysel	Sedanter Grup 15; Amatör Taekwondo Grubu 15;Elit Taekwondo Grubu (N=15)	Anova;Benferonni;Games-Howell	10	264	Beyin Parselasyonu; Beyin; Difüzyon Tensör Görüntüleme; Spor Taekwondo	4	Anatomi Ana Bilim Dahı
Ölmez (2021)	Nicel ve Nitel araştırma	Taekwondo Sporü İle İlgilenen Öğrenciler	Bağımlı Ve Bağımsız Değişkenler T-Test;Pearson Korelasyon; İçerik Analizi	14	265	Taekwondo Performans Gelişimi, Kyorugi, Müsabaka, Görsel Destek	4	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dahı
Sevinç Yılmaz (2021)	Nicel yöntemlerden tarama deseni kullanılarak normlandırma yapılmış	10-14 Yaş Aralığındaki En Az Mavi Kuşak 14 Yaş Aralığında Aktif 329 Kız Ve 321 Erkek Toplam 650 Taekwondo Sporcusu	İndependent T Testi; Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA	9	233	Taekwondo, Normlandırma, Antropometrik Özellik, Biyomotor Yeti, Yetenek	4	BES.ABD.
Çakır (2020)	Deneysel	Büyük Erkekler Elit 8 Ve Elit Olmayan 8 Olmak Üzere Toplam 16 Müsabık Taekwondocu	Independent-Samples T Test; Levene; Shapiro-Wilk	11	232	Taekwondo, Antrenman Yükü, İşsel Yük, Rpe, İzokinetik Dinamometre, Sprint, Çeviklik, Smartspeed	8	BES.ABD.
Can (2020)	Deneysel	Ulusal Ve Uluslararası Başarıları Sahip İzmir İli İçerisindeki Spor Kulüpleri Sporcuları	Shapiro-Wilk ; Paired Sample T Test	16	252	Pliyometrik Antrenman; Yüzeysel Elektromyografi; Rectus Femoris; Biceps Femoris; Yük Hücreci	5	Spor Sağlık Bilimleri Ana Bilim Dahı
Gönen (2019)	İlişkisel tarama modeli	2017-2018 Eğitim-Öğretim Yılı Üniversiteler Spor Ligi Kapsamında Korumalı Futbol Süper Ligi'nde Mücadele 177 Erkek Sporcu; Türkiye Üniversiteler Taekwondo Şampiyonası'na Katılan 107'si Kadın 136'sı Erkek 243 Sporcu	Mann Whitney U Testi; Kruskalwallis; Spearman Korelasyon Testi	17	251	Antrenör-Sporcu İlişkisi, Durumluk Kaygı, Öfke, Öznel İyi Oluş	4	Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dahı
Güder (2029)	Deneysel	Yaş Ortalamaları 18,82±2,60 Yıl; Spor Yaşı Ortalamaları 7,06±1,95 Yıl; Olan Ulusal Ve Uluslar Arası Yarışmalara Katılan 18 Gönüllü Erkek Taekwondocu	Shapiro-Wilks; Pearson Korelasyon; Two-Way Repeated Measures ANOVA	12	407	Taekwondo, Kas Hasarı	2	Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dahı
Alp (2016)	Deneysel	Isparta İl'inde Lisanslı 18-22 Yaş Arası 14 Erkek Taekwondocu	Shapiro-Wilk Testi; Eşleştirilmiş T Testi; Tekrarlı Ölçümler İçin Tek Yönlü Varyans Analizi	12	344	Statik Germe, Dinamik Germe, Taekwondo, Kuvvet	4	Spor Bilimleri Bilim Dahı
Canbaz (2016)	Ölçek	Araştırmanın Evrenini Türkiye De Bulunan 3119 Antrenörün TTF Kayıtlarına Göre, 2015 Yılı İçin Vize Yaptırılmış, 1. Kademe 319, 2. Kademe 463, 3. Kademe 197, 4. Kademe 31, 5. Kademe 34 Toplam 1044 Aktif Taekwondo Antrenörleri Ve	Mann-Whitney U Testi; Kruskal-Wallis H; Pearson Ki-Kare; Pearson Kesin (Exact) Ki-Kare	9	216	Taekwondo Antrenörü, Antrenör Liderliği, Antrenör Yaratıcılığı, Antrenör Tüklenmişlik Düzeyi	4	BES.ABD.

		TTF Tarafından Her Yıl Aralık Ayın Da Yapılan Antrenör Gelişim Semineri Ve Vize Uygulamaları Esnasında Tüm Örneklem Grubu						
Sarialioğlu (2012)	Nicel	35 Tanesi (10 Kız- 25 Erkek) Başarılı (Milli Takım Düzeyinde) Tekvando Yapan Sporcular, 65 Tanesi İse (40 Kız-25 Erkek) Amatör Taekwando Yapan Sporcular	İndependent Samples T-Test; Pearson Korelasyon Testi	11	325	Amatör; Ayak İzi; Milli; Morfometri; Taekwando	5	Anatomi (Veterinerlik) Ana Bilim Dalı
Bezci (2010)	Ölçek	Türkiye Taekwondo Federasyonuna Bağlı 2010 Yılında Tüm Faaliyetlerde Antrenörlük Yapmak İçin, Antrenör Gelişim Seminerine Katılan 1. 2. 3. 4. 5. Kademe 698 Antrenörden 41 Kadın (Xyaş=32.02±6.37) Ve 407 Erkek (Xyaş=37.23±7.04) Gönüllü 448 Antrenör	İndependent Samples T-Test; One-Way ANOVA; Pearson Çarpımlar Moment Korelasyon	12	316	Eğitim Ve Öğretim, Taekwondo, Spor, Antrenör, Beden Eğitimi, Stres, Stresle Başa Çıkma, Problem Çözme	8	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
Arslan (2009)	Deneysel	Aktif Olarak Taekwon Do Yapan Ve Gönüllü Olarak Katılan 42 Sağlıklı Taekwon Do Sporcusundan 13 Erkek Ve 13 Bayan Antrenman Grubuna; 8 Erkek Ve 8 Bayan Taekwon Do Sporcusu Kontrol Grubunu Oluşturmaktadır	Shapiro-Wilks; Mann-Whitney U	13	406	Propriyopsepsiyon, Dinamik Postural Kontrol, Taekwondo	3	Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı
Boyalı (2009)	Deneysel	Yaş Ortalamaları 21.66 Olan 24 Sağlıklı Ve Elit Seviyede Taekwondo Erkek Sporcular	Mann-Whitney U; Varyans Analizi; Paired T	14	345	E Vitamini, Egzersiz, Serbest Radikeller, Antioksidan Aktivite, Laktat	6	Besin Hijyeni ve Teknolojisi Ana Bilim Dalı
Çakmakçı (2007)	Deneysel	Yaş Ortalamaları 22,26 Yıl, Boy Ortalamaları 171.07 Cm; Vücut Ağırlığı Ortalamaları Kamp Öncesi 62,03 Kg, Kamp Sonrası 60,90 Kg Olan 15 Bayan Sporcu	İndependent Samples T-Test;	13	316	Antrenman, Hematoloji, Biyokimya	3	Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı
Ramazanoğlu (2002)	Ölçek	Özel Taekwondo İşletmelerinde Çalışan Personeller	Çapraz Tablo, Mesti Ve K2 Testi	19	151	*	*	Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı
Şahin (2002)	Ölçek	Taekwondo Eğitimi Alan Taekwondocular	İndependent Samples T-Test; One-Way ANOVA	15	318	*	*	Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı

Tablo 9’da taekwondo üzerine 2002 ve sonrası yapılan doktora çalışmalarına ilişkin bilgilerin taranması sonucunda edinilen veriler yer almaktadır. Son on yıl içerisinde yapılan güncel doktora tez çalışmalarına odaklanılarak veritoplama araçları, çalışma grubu ve başlık

uzunluğu, anahtar kelimeler, anahtar kelime adedi, özet metinde yer alan sözcük sayılarına ilişkin verilere yer verilmiştir. İlgili araştırmaların yayın tarihi 2002-2023 yılları arasındadır.

Tartışma ve Sonuçlar

Bu çalışma, Türkiye’de Taekwondo konusunda yapılan lisansüstü tezlerin genel profilini belirlemeyi amaçlamıştır. Elde edilen sonuçları aşağıdaki şekilde ifade etmek mümkündür.

Taekwondo ilgili en eski tarihli Türkiye’de yazılmış ulusal tez veritabanında kayıtlı olan ilk ve en eski sayılabilecek yüksek lisans tezinin 1989 yılına ait olduğu, en fazla tezin ise Yüksek Lisans (n=24), Doktora (n=5), olmak üzere toplam 29 tanesinin 2022 yılında kaleme alındığı (Tablo 1) ve bununla birlikte, bu süre zarfında sadece 23 doktora tezi hazırlanmış olması dikkat çekicidir (Tablo 2). 1989-2023 yılları arasında yazılmış olan tezlerin oldukça çok küçük bir kısmı Yüksek Lisans 4 adet İngilizce olmak üzere ve geri kalan tüm çalışmaların ise Türkçe dilinde yazıldığı tespit edilmiştir (Tablo 3). Bu durum, Taekwondo alanının köklü bir geçmişi olduğunu ortaya ifade etmektedir.

2002 yılından itibaren taekwondo alanında gerçekleştirilen tezlerin sayısında belirgin bir artış görülmüştür. Bu alandaki tezlerin toplam sayısı, Selçuk Üniversitesi’nde 25 Yüksek Lisans ve 4 Doktora olmak üzere toplam 29, Gazi Üniversitesi’nde ise 7 Yüksek Lisans ve 7 Doktora olmak üzere toplam 14 çalışma olarak belirlenmiştir. (Tablo 4,5). Bu durum, taekwondo ile ilgili akademik çalışmaların önemli bir ivme kazandığını göstermektedir.

Yüksek Lisans Tezlerinin danışman ünvan türlerine göre en fazla Doç. Dr. (n=50, %39,06), en az, Dr. Öğr. Üyesi (n=20, %15,63), Doktora Tezlerinin danışman ünvan türlerine göre en fazla Prof. Dr. (n=16, %69,57), en düşük Doç. Dr. (n=3, %13,04) olduğu sonucuna varılmıştır. Bu veriler çerçevesinde Yüksek Lisansda en fazla Doçent, Doktora çalışmalarında en fazla Profesör ünvanlarının taekwondo çalışmalarında danışman oldukları tespit edilmiştir (Tablo 6).

Araştırmacı ve akademik danışman cinsiyet dağılımına bakıldığında, kadın araştırmacıların sayısının erkek araştırmacıları geçtiği saptanmıştır. Bu durumun sebeplerinin ayrıntılı bir şekilde incelenmesi, ayrı bir araştırma konusu olarak değerlendirilmelidir (Tablo 7,8).

Üniversitelerin ve lisansüstü eğitim programlarının sayısındaki artış, lisansüstü tezlerin sayısında gözle görülür bir artışa sebep olmuştur. Lisansüstü tezler, çeşitli akademik disiplinlere yönelik kapsamlı bilimsel bilgiler içermektedir. Bu bağlamda, özel sektörde faaliyet gösteren profesyoneller veya akademik kariyer yapmayı amaçlayan araştırmacılar, lisansüstü tez çalışmalarından elde edilen bu önemli bilgilerden büyük ölçüde faydalanmaktadır (İnce, Gül ve Bozyiğit, 2017).

Doktora tez çalışmalarında yer alan özetlerin sözcük ortalaması 308,83, başlıkta yer alan, sözcük sayılarının ortalaması 12,696, kullanılan anahtar kelime, en az 3, en çok 8 olduğu, tespit edilmiştir. Doktora tez çalışmaların deneysel yöntemlerin daha çok tercih edildiği saptanmıştır (Tablo 9).

Lisansüstü eğitimin nitelikli devamını sağlamak için, bilimsel bilginin okuyucuya hızlı ve kolay bir şekilde ulaşmasını temin etmek önemlidir. Bu hedef doğrultusunda, bilimsel çalışmaların özetleri, anahtar kelimeleri dil, içerik ve kapsam açısından eksiksiz bir şekilde yazılması gerektiği söylenebilir. Çünkü yazılan özet, çalışmanın etkili bir şekilde tanıtılmasında kilit bir rol oynamaktadır. Özeti, tezi etkili bir şekilde tanıtıcı olması gereklidir, çünkü internet üzerinden yapılan tez tarama işlemlerinde genellikle ilk olarak

özetle karşılaşılır. Bu nedenle, okuyucunun çalışmayla ilk temasının özet kısmı olması, özetin özenle hazırlanmasını zorunlu kılar. Özetin yazımında, çalışmanın amacı, önemi, kullanılan yöntem, veri toplama ve analiz süreçleri, örneklem, bulgular ve sonuç gibi temel unsurların net bir şekilde ortaya konması önemlidir (Sevim ve Özdemir-Eren, 2012). Bu unsurlar, özeti ilk okuyuşta anlamının yanı sıra, çalışmanın genel içeriği hakkında bilgi sahibi olma açısından da kritiktir.

Öneriler

Taekwondo alanında konu ve yöntem açısından orijinal nitelikte yeni çalışmalara olan ihtiyaç önemli bir durumdur. Bu bağlamda, doktora düzeyindeki tez sayısının artırılması önerilebilir. Aynı zamanda, ilgili alanda çeşitli araştırmaların planlanması büyük önem taşımaktadır. Taekwondo branşlarına odaklanan güncel konuların araştırma sıklığının artırılması teşvik edilmelidir. Tezlerin araştırma metodolojisi bölümüne daha fazla özen gösterilmesi ve akademik danışmanların süreci yakından takip etmeleri, çalışmaların bilimsel açıdan daha sağlam temellere dayanmasına katkı sağlayabilir. Bu yönde yapılan özgün ve derinlemesine araştırmalar, taekwondo alanındaki bilgi birikimini zenginleştirerek uygulama düzeyindeki katkıyı artırabilir.

Yayın Etiği: Bu çalışmanın hazırlanma ve yazım sürecinde “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş olup; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir. Araştırmanın gerçekleştirilebilmesi için Bayburt Üniversitesi Rektörlüğü Etik Kurul Başkanlığı’ndan: 08.03.2023-122674 Evrak Tarih tarih, 07.03.2023 Karar Tarih ve 2023/65 karar sayılı yazısı ile etik kurulu onayı alınmıştır.

Çıkar Çatışması: Çalışma kapsamında yazarlar arasında herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı: Bu çalışmada birinci yazarın katkı oranı %25, ikinci yazarın katkı oranı %25, üçüncü yazarın katkı oranı %25 ve Dördüncü yazarın katkı oranı %25’dir

****Bu çalışma 19-21 Ekim 2023 Tarihinde Bayburt Üniversitesinde yapılan “5th International Congress of Social Sciences” kongrede özet olarak sunulmuştur.**

KAYNAKLAR

- Abdossaleh, Z., Azadeh, G., Ebrahimi, K., and Gorbani, M.H., (2008). A survey of the physical fitness of the male taekwondo athletes of the Iranian national team. *Facta Universitat, s Series: Physical Education and Sport*, Vol. 6, No 1, pp:21 – 29.
- Alibaz, A., Gündüz, N., & Şentuna, M. (2006). Türkiyede üst düzey taekwondo, karate ve kick-boks sporcularının bu spor branşına yönelmelerine teşvik eden unsurlar, yapma nedenleri ve geleceğe yönelik beklentileri. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3), 91-102.
- Alp, M. (2016). *Statik ve dinamik germe egzersizlerinin taekwondoculararda alt ekstremite kuvvet performansına akut etkisi*. Doktora Tezi, Celal Bayar Üniversitesi.
- Arabacı, R., Gorgulu, R., and Catıkkas, F., (2010). Relationship between agility and reaction time, speed and body mass index in taekwondo athletes. e-journal of new world sciences academy: *Sports Sciences*, 5(2), pp: 71-77.
- Armstrong, N. (2013). Taekwondo: The unity of body, mind and spirit. Korea: *Korea Foundation*.
- Arslan, F. (2009). *Taekwon do sporcularında 8 haftalık propriyosepsiyon antrenman programının dinamik postural kontrol üzerine etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi.
- Balcı, A., & Apaydın, Ç. (2009). Türkiye’de eğitim yönetimi araştırmalarının durumu: Kuram ve uygulamada eğitim yönetimi dergisi örneği. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 59(15), 325–343.
- Baykan, E.(2022). *Dünya Taekwondo şampiyonasının teknik ve taktik analizi*. Doktora Tezi, Hitit Üniversitesi, 2022.
- Bayraktar, Y. (2022). *Tekvandoculararda branşa özgü teknik ve fiziksel performans için olanaklılık algısı*. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi.
- Berg, B. L., ve Lune, H. (2015). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*, H. Aydın (Çev. Edt). Eğitim Kitabevi.
- Bezci, Ş. (2010). *Taekwondo antrenörlerinin stresle başa çıkma ve problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi.
- Boyalı, E.(2009). *E vitamini uygulamasının akut taekwondo egzersizinde lipit peroksidasyonu antioksidan enzimler ve laktat düzeylerine etkileri*. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi.
- Calık, M. & Sözbilir, M. (2014). Parameters of content analysis. *Education and Science*, 39(174), 33-38. <https://doi.org/10.15390/EB.2014.3412>
- Can, E.(2020). *Taekwondo dollyeo chagi performansında vuruş kuvvetlerine kas aktivasyonlarına ve yere uygulanan kuvvetlere post aktivasyon potansiyeli nin etkisi*. Doktora Tezi, Ege Üniversitesi.
- Canbaz, M.(2016). *Türkiye’deki taekwondo antrenörleri nin liderlik yaratıcılık ve tükenmişlik düzeylerinin araştırılması*. Doktora Tezi, Dumlupınar Üniversitesi.

Canbolat Güder, B. (2022). *Taekwondoculararda 12 Haftalık Kor Egzersizlerinin Statik Denge Kor kuvveti Anaerobik güç Sürat ve Çevikliğe Etkisinin İncelenmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi.

Çakır, Z.(2020). *Elit ve elit olmayan taekwondocuların antrenman yüklerinin ve motorik özelliklerinin karşılaştırılması*. Doktora Tezi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi.

Çakmakçı, E. (2007). *Bayan taekwondocuların milli takım kamp döneminin bazı hematolojik ve biyokimyasal parametreler üzerine etkileri*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi.

Gil, K., (1978). *Taekwondo Koreanischer Kompsort*, S:11-12, Neidemhausen.

Gönen, M.(2019). *Antrenör-sporcu ilişkisinin sporcuların durumluk kaygı öfke ve öznel iyi oluş düzeylerine etkisi Taekwondo ve korumalı futbol örneği*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi.

Güder, F.(2019). *Taekwondoculararda müsabaka süresince uygulanan vuruşların sayı ve şiddetinin kas hasarına etkisinin incelenmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi

Gündoğdu, C., Bingöl, H., Mutlutürk, N., & Türkmen, M. (2011). Üniversitelerde öğrenim gören taekwondo milli takım sporcularının sosyo ekonomik durumları ile bu branşa katılım nedenlerinin araştırılması. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(3), 119-125.

Heller, J., Peric, T., Dlouh, R., Kohlíkov, E., Melichna, J., and Novčkov, H., (1998). Physiological profiles of male and female taekwon-do (ITF) black belts. *Journal of Sports Sciences*, 16, PP:243- 249.

İnce, M., Gül, H., & Bozyiğit, S. (2017). Türkiye’de turizm pazarlaması konusunda yazılan lisansüstü tezlerin içerik analizi yöntemiyle incelenmesi: 1990-2016. *Journal of Social Studies*. 6 (5), 113-130.

Kim, S.K., (1995). *What is Taekwondo (The Concept of Taekwondo)*, WTF, Taekwondo, No:55, Summer.

Koç, M.(2022). *Elit taekwondoculararda inspirasyon kaslarına uygulanan eşik basınç değerinde yüklenme egzersizlerinin laktat konsantrasyon ve laktat eliminasyon süresine etkisi*. Doktora Tezi, Erciyes Üniversitesi.

Kurtoğlu, E.(2021). *Teakwondo sporunun beyin üzerine etkisinin difüzyon MR tekniği ile belirlenmesi*. Doktora Tezi, Erciyes Üniversitesi.

Lina, W.L., Yenb, K.T., Doris Lua, C.Y., Huang, Y.H., and Chang, C.K., (2006). Anaerobic capacity of elite Taiwanese Taekwondo athletes *Science & Sports*, 21, pp: 291–293.

Ölmez, C. (2021). *Video ve görsel materyaller desteği ile yapılan eğitimin sporda teknik gelişime etkisi taekwondo örneği*. Doktora Tezi, Trabzon Üniversitesi.

Pehlivan, Z., (1996). Üniversiteye yeni kayıt yaptıran öğrencilerin spor eğilimi üzerine bir araştırma (Fırat Üniversitesi Örneği), *Spor Bilimleri 2. Ulusal Kongresi Bildirileri, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksek Okulu Yayını*, Y. No:3, S:99-104.

Ramazanoğlu, F.(2002). *Taekwondo öğretilen özel spor işletmelerinde çalışanların kurumlarındaki personel yönetimini değerlendirmesi ve taekwondonun yaygınlaştırılması için yeni bir yönetim modeli önerisi*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi.

Sağırkaya, A.(2023). *Gelişim çağındaki taekwondocuların kilo ve boy kategorilerine göre organize edilen yarışmalardaki BMI ve başarı performanslarının karşılaştırılması*. Doktora Tezi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi.

Saralioğlu, N.(2012). *Milli ve amatör tekvandocuların statik ayak izleri üzerine karşılaştırmalı morfolometrik çalışma*. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi.

Sarıkaya, M.(2022). *12-14 yaş kadın taekwondocularda bosu egzersizlerinin seçili biyomotor özelliklere etkisinin incelenmesi*. Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi.

Selcuk, Z., Palancı, M., Kandemir, M. & DüNDAR, H. (2014). Eğitim ve bilim dergisinde yayınlanan araştırmaların eğilimleri: *Icerik analizi*. *Eğitim ve Bilim*, 39(173), 430-453.

Sevim, O. & Özdemir-Eren, N. H, (2012). Türkçe eğitimi alanındaki yüksek lisans tezlerinin başlıklarına ve özetlerine eleştirel bir bakış. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*. 1(3), 174-186.

Sevinç Yılmaz, D.(2021). *10-14 yaş grubu taekwondocuların bazı biyomotor yetilerinin normatif çalışması*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi.

Suri, H., & Clarke, D. (2009). Advancements in research synthesis methods: From a methodologically inclusive perspective. *Review of Educational Research*, 79(1), 395-430.

Şahin, M. (2002). *Taekwondo eğitimi alan taekwondocuların taekwondo sporunu algılamaya yönelik tutumlarının bazı değişkenler açısından karşılaştırmalı olarak incelenmesi*. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi.

Tel, M.(2006). Türk taekwondo milli takım sporcularının seçilen bazı fiziksel ve fizyolojik özelliklerinin analizi, Fırat Ün. Sağlık Bil. Enst.,Yüksek Lisans Tezi, Elazığ.

TTF. (2023). https://turkiyetaekwondofed.gov.tr/?page_id=397 Erişim Tarihi: 11.09.2023,

Türkmen, M. (2004). Uzakdoğu sporlarının (UDS) çocuk gelişimine etkisi, *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı:8, Sakarya, Ekim.

Türkoğlu, F. (2023). *Taekwondocuların vücut farkındalık düzeyleri ve sağlıklı beslenme takıntıları*. Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi.

WTF. (2023).

<http://www.worldtaekwondo.org/wtnews/view.html?nid=5385&mcd=&page=83> Erişim Tarihi: 11.10.2023,

Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin.